

Біздің мекен жайымыз
Ақтау қаласы, 23 шағын аудан, 8 ғимарат
8 (7292) 60-54-00, 8 (708) 754 2552
8 (776) 612 1996
инд: I30000, ocdt-20I7@mail.ru
 ocdt_0I_20I9 ocdt-20I7

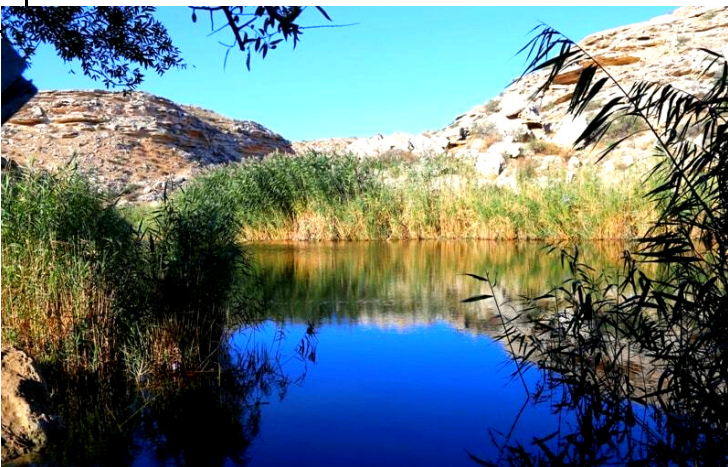
**МАҢҒЫСТАУ ОБЛЫСТЫҚ
БІЛІМ БАСҚАРМАСЫ
ОБЛЫСТЫҚ БАЛАЛАР МЕН
ЖАСӨСПІРІМДЕР
ТУРИЗМІНІҢ ОРТАЛЫҒЫ**

**«Жығылған шұңқырының
құпиясы»
экскурсиясы**

(Тамшалы-Жығылған-Қапамсай)

«Жығылған шұңқырының құпиясы» экскурсиясы

Жығылған

Жығылған жері тұңғиық, таңғажайып жазықтық. Тегіс және шексіз дала кенеттен ұзындығы 3 км-ден астам жарты ай түріндегі жыртылған жарықтармен үзіледі. Бұл табиғи орын теңіз жағасына дейін 4 км-ге созылып жатыр.

Жығылған – жарылған жаппай блоктардан, қабырғалар мен мұнаралардан тұратын, сазды-құмды жастықтың астында пайда болған үлкен геологиялық сырғымалар. Бұл жерде "жүрек" пішіндес Көздіқара көлі бар. Жартас шатқалдары, тастан жасалған пұт сияқты, айналаны күзетіп тұрғандай.

Тамшалы

Тамшалы – Түпқараған ауданында орналасқан табиғи су көзі. Форт-Шевченко қаласынан солтүстікке қарай 35 км-дей жерде. Тамшалы – кәдімгі киіз үйге ұқсас дөңгелек кеуек үңгір. Айырмасы тек шаңырағы, уығының иінінен жоғарғы жағы жоқ. Кереге басы дерлік деңгейден кей жерінде тас қабырға шып-шып терлеп, кей жерлерінде себезгілеп, мұздай әрі мөлдір тамшы бүркіп тұрады. Үңгір табанында шағын көлшік пайда болған. Осыған орай Тамшалы аталып, ол ертеден төңірегіндегі елдің ауыз су көзіне айналған; ал көл арнасынан артылып аққан су бөгеліп, суармалы егіншілікке пайдаланылып келген. Тамшалының ерте заманнан елді мекен болғандығын сай бойында сыңсып өсіп тұрған тұт ағаштары айғақтайды. Соған қарағанда оған бағзы замандарда Ұлы Жібек жолының бір тармағы келіп жатқан секілді. Қыр басында ерте дәуір ескерткіштері (молалар) сақталған. Тамшалы – мәдени демалыс аймағы. Сай аяғында 20 ғасырдың 50-жылдарының бас кезінде таратылған балықшы ұжымшары үйлерінің қирандысы сақталған.

МАРШРУТ БАҒЫТТАРЫ

Ақтау
Ақшұқыр
Сайын Шапағатов
Форт-Шевченко
Тамшалы
Жығылған
Қапамсай

Қашықтығы: 215 км

Туризм түрі: танымдық экскурсия

Қатысушылар құрамы: 20-23 адам

Экскурсия құны: 1 топқа – 150 000тг

Қосымша қызметтер:

Автобус

Гид-экскурсовод қызметі

Қапамсай шатқалы

Қапамсай – түбі кремнийлі тастарға толы борлы тік жартастардан тұратын бұл сай Қапам деген әулиенің атымен аталған. Көптеген ғасырлар бұрын бұл жерде Қапам әулие тұрған. Маңғыстаулық аңыз бойынша, намаз оқып жатқанда ауыр жарақаттанған ол, дұшпандар денесін қорламасын деп, шабылған басын қолына ұстап алып биік жартастың үстіне ұшып кеткен. Үйілген тастар үйіндісінің төбесінде сопылықты таратушыларға тән жерлеу түрі – үлкен сырық қадалып тұр.

Шатқалдың түбінде тағы бір сирек кездесетін көрікті жер, күмбезін жаңбыр суы тесіп қойған үлкен тас жысырынған. Бұл күмбес астына жиналған су осы маңдағы тұт, итмұрын ағаштарын суарып тұр.

Деректер, бір кездері сай ішімен өзен аққанын айтады. Ал оған дейін бұл жер теңіз түбі болған. Тіпті, сайды аралаған адам кезінде теңіз түбін мекендеген түрлі жәндіктердің қалдығын табуы да ғажап емес.

